

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” 2008/2009

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

THE
FOUNDATION
FOR JEWISH LAW
AND CULTURE

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

O FUNDACJI OCHRONY DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO

ZAŁOŻYCIELE

Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP

Światowa Organizacja Żydowska ds. Restytucji (WJRO)

CELE

- restytucja mienia dawnych gmin żydowskich, które służyło działalności religijnej, oświatowo-wychowawczej i charytatywno-społecznej;
- zarządzanie odzyskanym mieniem;
- ochrona tych obiektów, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

THE
FOUNDATION
FOR JEWISH LAW
AND CULTURE

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

O FUNDACJI OCHRONY DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO

DZIAŁANIA

- opracowywanie i obrona wniosków zgłaszanych polskiemu rządowi w kwestii restytucji majątku gmin wyznaniowych żydowskich (na podst. Ust. z dn. 27.02.1996 o stosunku Państwa do Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Dz.Ust. 41 poz.251 ze zm.);
- rewitalizacja odzyskanych obiektów;
- renowacja i opieka nad cmentarzami żydowskimi;
- dokumentacja i archiwizacja wszelkich materiałów związanych z materialną spuścizną Żydów w Polsce;
- prowadzenie projektów edukacyjnych;
- monitorowanie wystąpień antysemickich na terenach podległych Fundacji.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

TREE
FOUNDATION
FOR JEWISH LAW
AND CULTURE

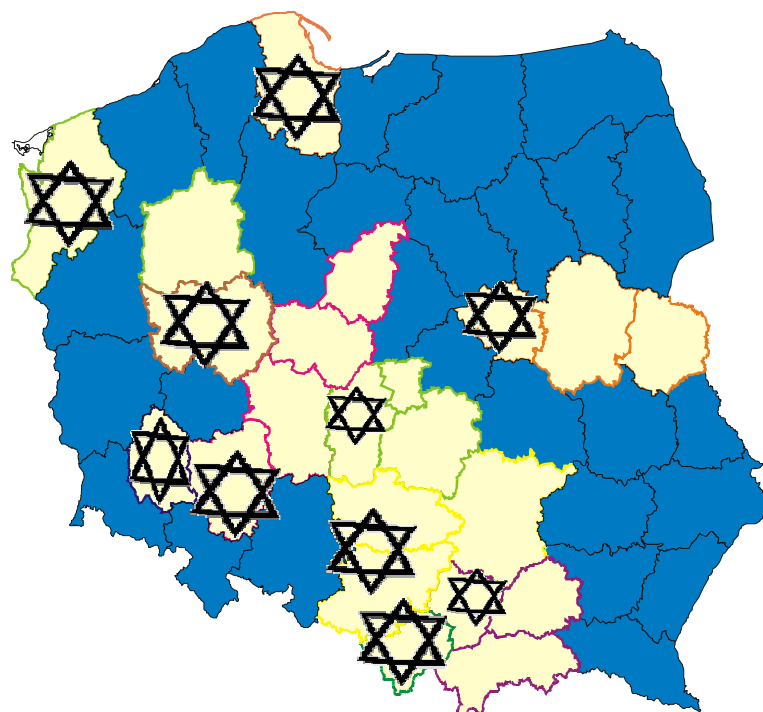
FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

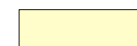
TERENY DZIAŁANIA FUNDACJI

Fundacja

Gminy Żydowskie

- Warszawa
- Łódź
- Kraków
- Bielsko Biała
- Katowice
- Wrocław
- Legnica
- Poznań
- Szczecin
- Gdańsk

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest realizowany od roku 2005.

Co roku przystępuje do niego coraz więcej uczestników.

Edycja 2005/2006: 40 szkół,

Edycja 2006/2007: 84 szkoły,

Edycja 2007/2008: 145 szkół,

Edycja 2008/2009: już 100 szkół i domów kultury!

Jest to program o zasięgu lokalnym (ponadszkolnym).

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

W Polsce na przestrzeni wieków spotykały się różne kultury i religie, które dzięki pokojowemu współistnieniu stworzyły niezwykle, wielokulturowe dziedzictwo. Ważną częścią tej wieloetnicznej społeczności byli Żydzi; śladem ich obecności są dziś nie tylko liczne zabytki architektury oraz zaniedbane cmentarze – ale także ważny wkład w rozwój kultury i sztuki polskiej.

Chcemy razem z młodymi ludźmi odkrywać to wielokulturowe dziedzictwo i przywracać pamięć o nim – bo wierzymy, że w ten sposób lepiej zrozumiemy siebie nawzajem i otaczający świat.

MŁODZIEŻ ODKRYWA WIELOKULTUROWĄ HISTORIĘ SWOJEJ MIEJSCOWOŚCI
– zbieranie informacji i dokumentów związanych z obecnością Żydów w ich miejscowości i regionie, przeprowadzanie wywiadów ze starszymi mieszkańcami, fotografowanie i opisywanie zachowanych zabytków.

POZNAJE TRADYCJĘ I KULTURĘ ŻYDOWSKĄ, aby lepiej zrozumieć losy polskich Żydów oraz wykorzystać tę wiedzę w szukaniu odpowiedzi na pytania o wartości uniwersalne: wolność słowa, sprawiedliwość, odpowiedzialność, dobroczynność.

OPIEKUJE SIĘ CMENTARZEM ŻYDOWSKIM
– porządkowanie, fotografowanie macew, rekonstrukcja historii cmentarzy;

PRZYWRACA PAMIĘĆ O WIELOKULTUROWYM DZIEDZICTWIE INNYM MIESZKAŃCOM.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Cele programu edukacyjnego „Przywróćmy Pamięć” :

- Wzmacnianie **identyfikacji** młodzieży z dziedzictwem kulturowym swojego miejsca pochodzenia;
- **Integracja** wspólnot i społeczności lokalnych wokół wspólnego dziedzictwa kulturowego i pamięci o nim;
- Wsparcie edukacji publicznej w zakresie edukacji na temat **mniejszości żydowskiej** i jej obecności w polskim krajobrazie kulturowym;
- Przygotowanie młodzieży do podejmowania działań nastawionych na **budowanie** społeczności lokalnej;
- Angażowanie różnych grup społecznych w **odkrywanie i ochronę** wielokulturowego dziedzictwa;
- Uczenie i nauczanie postaw **otwartości**, szacunku dla odmienności;
- Zaangażowanie młodych ludzi w **dialog** międzypokoleniowy oraz edukację rówieśniczą.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

FORMUŁA PROGRAMU

- Praca metodą projektu edukacyjnego
- Łączenie edukacji formalnej i nieformalnej
- Działania młodych angażujące społeczność lokalną
- Współpraca z sojusznikami
- Praca i odpowiedzialność – opieka nad cmentarzem.

UCZESTNICZY PROGRAMU

Zaangażowani młodzi ludzie, otwarci na innych, świadomi wielokulturowego dziedzictwa regionu, gotowi do współpracy na rzecz autentycznego dialogu.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

DZIAŁANIA W RAMACH 4 ŚCIEŻEK METODYCZNYCH, PRZYKŁADY:

- *Usłyszmy historię* – Młodzież nawiąże kontakty ze starszymi mieszkańcami swojej miejscowości, zbierze świadectwa ustne i zaprezentuje je np. podczas spotkania w domu kultury.
- *Wzajemna edukacja młodzieżowa* – Młodzi ludzie podzielą się z rówieśnikami zdobytą wiedzą na temat kultury żydowskiej podczas wspólnego spaceru po swojej miejscowości (spacer śladami zabytków i miejsc związanych ze społecznością żydowską).
- *Młodzi liderzy regionów* – Uczniowie nadadzą swoim działaniom wymiar medialny, napiszą i opublikują w lokalnej prasie artykuł o projekcie lub zorganizują akcję informacyjną w szkołach i lokalnych instytucjach; zaprojektują ulotkę promującą ich miejscowość.
- *Pamięć w sztuce* – Młodzi artyści stworzą wystawę swoich prac plastycznych, wykorzystujących fotografie obiektów dziedzictwa żydowskiego swojej miejscowości i zaprezentują ją w miejscu często odwiedzanym przez innych mieszkańców.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Usłyszmy historię

– Miedza (woj. mazowieckie) – Szkoła Podstawowa: Uczniowie przeprowadzili wywiad na temat przeszłości swojej miejscowości z panią Henryką Rusjan (ur. w Miedznie w 1916r.). Wywiad połączony z dokumentacją fotograficzną.

Pani Henryka Rusjan mieszka w Miedznie od urodzenia, czyli od 13 III 1916r. Doskonale pamięta ludzi i wydarzenia sprzed lat. Potafi ciekawie opowiadać o tym, co działo się kiedyś. Dla Pani Henryki przeszłość jest terażniejszością.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

Bank BPH

FIO
FUNDUSZ INICJATYW
OBYWATELSKICH

FUNDACJA
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

*Uczymy się od siebie nawzajem
czyli wzajemna edukacja młodzieżowa*

Mysłowice (woj. śląskie) – Gimnazjum nr 2: Gimnazjaliści przeprowadzili dla uczniów szkoły podstawowej oraz przedszkolaków warsztaty na temat wielokulturowego charakteru Mysłowic oraz warsztaty tańca żydowskiego.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Młodzi liderzy regionów

RZESZÓW – Nasza szkoła uczy tolerancji – mówią gimnazjaliści z „Dziwiątki” Szukamy śladów „Mojżeszowa”

Odkrywają pamiętki po żydowskich mieszkańcach Rzeszowa, dbają o ich cmentarze, fotografują ocalałe z wojny zabytki. To gimnazjaliści z rzeszowskiej „9”, którzy uczestniczą w programie Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Chcemy przywrócić pamięć o jednej z najliczniejszych społeczności, jaka tu przed wojną mieszkała - tłumaczy Dawid Ogonowski z kl. II. – Rzeszów to miasto wielu kultur, kiedyś był nazywany Mojżeszowem i drugą Jerozolimą.

Drugoklasistka Zuzanna Roszka jest przekonana, że kultura żydowska wiele wniosła w rozwój Rzeszowa. – Nie wolno o tym zapominać – mówi. – Musimy zdążyć porozmawiać ze świadkami tamtych lat, bo oni codziennie odchodzą. Dzięki tym relacjom poznamy historię żydowskich mieszkańców stolicy Podkarpacia.

Uczniowie mają już kilka sukcesów na koncie. Odnaleźli w Rzeszowie osoby, które za pomoc żydowskiej ludności zostały odznaczone tytułem Sprawiedliwi

Wśród Narodów Świata. Dotarli do przedwojennego filmu nakręconego przez Żyda z Kolbuszowej. W kilku budynkach odkryli architektoniczne pozostałości po żydowskich mieszkańcach.

– Przyłączyliśmy się do programu „Przywróćmy Pamięć”, aby zachęcić młodzież do poznania historii, kultury i zwyczajów Żydów - mówi Agnieszka Rzezińska, koordynator projektu w gimnazjum. – Dzięki temu młodzi ludzie uczą się tolerancji i otwarcia na inne wyznania oraz narodowości. Kinga Rymut-Sebala

PROJEKT „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ” jest skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Na Podkarpaciu bierze w nim udział 13, a w całej Polsce 120 szkół. Są to m.in. rzeszowskie gimnazja nr 2 i 19 oraz szkoły w Birczy, Wierzycah, Ustrzykach Dołnych, Starym Dzikowie i Grabniam.

– Razem z naszym nauczycielem znaleźliśmy pozostałości macew w jednym z krawężników – mówi Zuzanna Roszka i Dawid Ogonowski.

Rzeszów (woj. podkarpackie) – Gimnazjum nr 9 im. św. Królowej Jadwigi: Niedaleko szkoły młodzież odnalazła w krawężniku fragment macewy. Odkryciem swoim młodzież podzieliła się z dziennikarką lokalnego dziennika „Nowiny”, aby poprzez media zainteresować tą sprawą władze miasta.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Wschowa (woj. lubuskie)
I Zespół Szkół im. S. Staszica:
 Uczniowie postawili sobie za cel spopularyzowania historii miejscowego cmentarza żydowskiego. Zaczęli od zlikwidowania znajdującego się na jego terenie nielegalnego placu zabaw.

Młodzi liderzy regionów

SŁOWO
 Nr 8
 311/08
 2008-05-23
 Piątek

Dwutygodnik powiatowy
 Wschowa
 Sława
 Szlichtyngowa
 Włocławek, Włoszowice
 Leszno, Głogów, Nowa Sól

"Niech słowo zawsze słowo znaczy"

STRONA GŁÓWNA | ARCHIWUM | E-MAIL

Przywróćmy Pamięć

MŁODZI GNIEWNI ZE „STASZICA” W PROJEKCIE „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Czas matur w „Staszcu” sprzyja niekiedy leniutkom, którzy korzystają z pewnego zamieszania wokół egzaminów i mogą nieco rozluźnić swoje więzi z edukacją, ale sprzyja także różnym pozytywnym inicjatywom. Taką inicjatywę podjęła klasa I LO pod kierunkiem pedagoga szkolnego Marka Jarosza, w ramach udziału w projekcie „Przywróćmy Pamięć”, pod egidą Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. 6 maja, podczas lekcji maturalnych zmagali się z trudną materią egzaminacyjną, uczniowie klasy I LO, pod kierunkiem wspomnianego nauczyciela, udali się na teren cmentarza żydowskiego przy ulicy 17 Pułku Ułanów. Wyposażeni w łopaty, motyki, grabie i wózki, a także w odpowiednią wiedzę i przekonanie o słuszności sprawy, ruszyli do walki ze śmieciami oraz z dziłem placem zabaw. W ciągu trzech godzin udało im się wyseparować teren ze śmieci, zlikwidować bramki do gry w piłkę nożną oraz trzy pagórki, usypane resztkami przez młodych malinków crossowej jazdy na rowerze. W kopcach młodzież odnalazła wiede fragmenty dawnego muru, który okalał resztki cmentarza, a także fragment płyty nagrobnej, czyli macewy. Z poczuciem spełnienia obowiązku cała grupa udała się następnie do Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, gdzie na ręce pani kustosz Marty Małkus przekazano ów znaleziony fragment macewy. Pani Marta odwzajemniła się ciekawym wykładem o stanie zabezpieczonych już na terenie Lapidarium Judyków, a następnie oprowadziła grupę po Lapidarium i opowiedziała jego przebogata historię.

W NUMERZE:

Strazackie interwencje
 W dniu 28.04.2008 r. zadepczono wozpity GBA 200, GCBA 850 z MG Wschowa, GCBA z OSP Szlichtyngowa, GBA 2,516 z OSP Gola Drzewiecka, GBA 216 z OSP Swednick do posaru dachu domu jednorobinnego w miejscowosci Goczyna. Działania wozpity strazy potarnej polegaly na zabezpieczeniu miejsca zdarzenia i ugaszenia potaru. >>>

XVI Międzynarodowy Wyciecznik Kolarski
 W dniu 6 czerwca 2008 r. przejeżdżali...

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

Pamięć w sztuce

Zawiercie (woj. śląskie) – Zespół Szkół im. Stanisława Staszica: Uczniowie przygotowali happening, podczas którego malowali graffiti w wybranych miejscach Zawiercia związanych z kulturą żydowską.

W trakcie akcji młodzież rozdawała mieszkańcom miasta ulotki informacyjne o historii danego miejsca.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

SZKOLENIA:
**OGÓLNOPOLSKIE SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI
I ANIMATORÓW MŁODZIEŻOWYCH,**
Radzików, wrzesień 2008

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

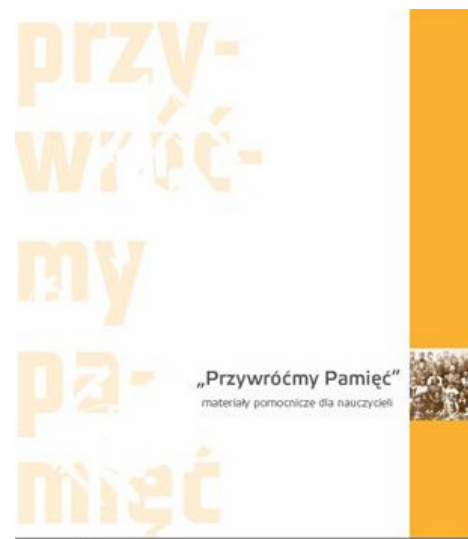
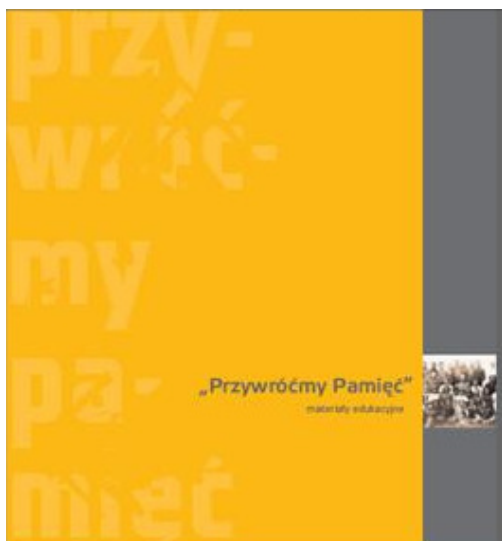
SZKOLENIA:
15 SZKOLEŃ REGIONALNYCH DLA UCZNIÓW
październik – listopad 2008

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

- MATERIAŁY EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW
- PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

STRONA INTERNETOWA www.pamiec.fodz.pl

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

REZULTATY:

Do grudnia 2008 każdy zespół zrealizuje przynajmniej jedno zadanie publiczne, mające na celu integrację społeczną poprzez przywracanie pamięci o wielokulturowych korzeniach miejscowości.

Stworzone przez uczestników i zamieszczone na stronie internetowej www.pamiec.fodz.pl materiały na temat swoich miejscowości i ich dziedzictwa oraz podejmowanych działań zostaną opracowane przez Fundację i zamieszczone w formie publikacji podsumowującej na stronie internetowej programu.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

FINAŁOWE PREZENTACJE PROGRAMU – czerwiec 2009

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

PROGRAM „PRZYWRÓĆMY PAMIĘĆ”

FINAŁOWE PREZENTACJE PROGRAMU – czerwiec 2009

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”
jest współfinansowany przez:

**FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND**

**FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO**

www.fodz.pl

www.pamiec.fodz.pl

Tel.: (22) 436 60 00

Fax: (22) 436 06 58

E-mail: pamiec@fodz.pl

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć” jest współfinansowany przez:

THE
FOUNDATION
FOR JEWISH LIFE
AND CULTURE